

CS
Pensionsfond

NR. 4
oktober
2021
29. årgang

Kære medlem

Som også omtalt i sidste nyhedsbrev er store dele af verden i øjeblikket ramt af det højeste inflationsniveau i mange år. Flere og flere tvivler på, om de store centralbanker i bl.a. eurozonen og USA har ret, når den høje inflation betegnes som et overgangsfænomen. Hvad der konkret kommer til at ske, vil kun tiden vise.

Men en stigende inflation med prisstigninger vil i så fald betyde et pres i forhold til lønstigninger og

stigende renter, der vil kunne forsinke eller punktere et økonomiske opsving. Tidspunktet er uheldigt, idet det falder sammen med betydelige prisstigninger på især gas og olie, hvor prisen på råolie siden januar er steget med 51% og gasprisen med hele 354%. Dette sker samtidig med at verden oplever logistik- og leveringsudfordringer, som dog formentlig er et tidsbegrænset fænomen, indtil de forskellige flaskehalse er afviklet.

Markedet reagerer på de nævnte udfordringer, hvilket bl.a. kan ses på faldende aktiekurser både globalt og i et dansk perspektiv. Hvor sidste nyhedsbrev nævnte, at danske aktier var tilbage i "grønt" terræn, er der i september og begyndelsen af oktober sket store kursfald. Det danske C25 indeks (de 25 største danske aktier) er således faldet med godt 4,8 procent i september måned. Blandt nogle af de danske selskaber, som har været hårdest ramt er Ambu,

Betyrelsen for Pensionsfonden:

Udpeget af FMN

Lene Larsen

2

Valgt af repræsentantskabet

Jesper Korsgaard Hansen,
næstformand

Lars Dalsgaard

Flemming Lassen

Ulrik Mosekjær

Carsten Skjødt Christensen

Ørsted og Mærsk. Men selvom mange af de danske aktier er røde, er kursudviklingen på indeksniveau dog stadig over, hvad man kan forvente af et godt afkastår.

Danske aktier, målt på dels C25 og KAX indekset (det bredeste indeks), har i år (frem til 30. september 2021) givet et afkast på henholdsvis ca. 13,3 pct. og ca. 15,0 pct., og udenlandske aktier målt på Morgan Stanleys Worldindeks i danske kr. har givet et afkast på ca. 20,0 pct.

Fondens afkast har for samme periode været på ca. 13,2 pct. for danske aktier, og et afkast på ca. 19,2 pct. for udenlandske aktier. Erhvervsobligationer har givet et afkast på ca. 2,5 pct. Afkastet på danske realkreditobligationer har været på ca. -5,1 pct. og for indeksobligationer ca. 0,8 pct.

Afkastet for det enkelte medlem afhænger af hans/hendes valg af risikoprofil, og fremgår for lav, mellem og høj risiko inde i bladet. Artiklen ”Hvad er risiko” af professor Michael Møller kan ligeledes læses i bladet.

Ekspedition og udbetaling fra Pensionsfonden ved årsskiftet 2021 – 2022 fremgår inde i bladet.

Endeligt skal jeg traditionen tro her ved årets afslutning igen opfordre alle medlemmer til at genoverveje om man er placeret i den risikogrube, man selv synes er den mest hensigtsmæssige.

Næste nummer af nyhedsbladet bliver udsendt ultimo januar 2022.

Med venlig hilsen

*Jesper Korsgaard Hansen
Næstformand*

Formuens
sammensætning
og afkast:

Risikoafdelingen	01-01-2021	30-09-2021	Afkast i pct.
	Pct. fordeling	Pct. fordeling	Året til dato
Danske Aktier	24,8%	24,8%	13,2%
Udenlandske Aktier	67,5%	68,9%	19,7%
Erhvervsobligationer	6,2%	3,1%	2,6%
Ejendomme	0,5%	0,4%	0,0%
Bankindestående	1,0%	2,8%	0,2%
Risiko afd. Formue – før omk.	100,0%	100,0%	17,0%

Obligationsafdelingen			
Stat og Realkredit obligationer	87,4%	92,3%	-5,1%
Udenlandske obligationer	6,1%	0,0%	0,0%
Indeksobligationer	7,7%	6,3%	0,9%
Bankindestående	-1,2%	1,4%	-0,3%
Obligations afd. Formue før omk.	100,0%	100,0%	-4,6%

Kontantafdelingen	100,0%	100,0%	-0,4%

Valgt risikoprofil	Afkast som p.a. sats	Afkast procent året til dato
Høj Risiko	15,4%	11,6%
Mellem Risiko	8,2%	6,2%
Lav Risiko	1,0%	0,8%
Kontantafdelingen	-0,5%	-0,4%

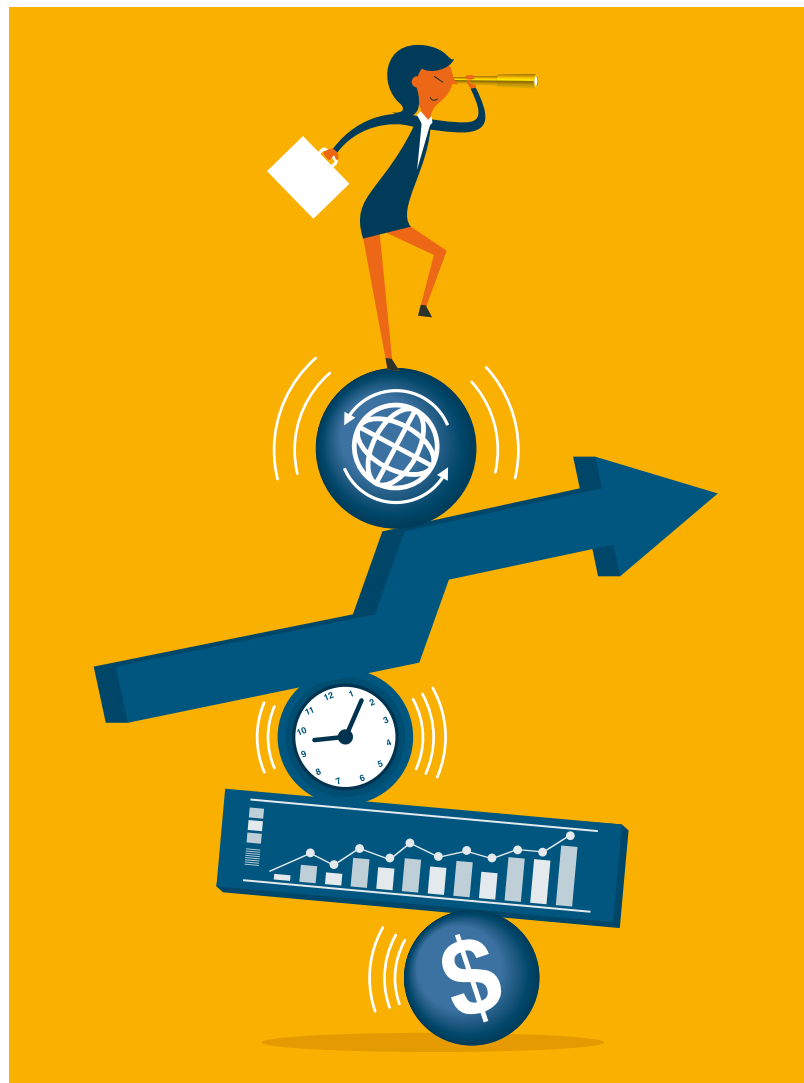
Hvad er risiko?

Af professor
Michael Møller

Der er nogle ord, man skal omgå med lige så stor forsigtighed som en afsikret håndgranat. Ét af disse ord er risiko, i hvert fald når man bruger det i forbindelse med pensionsopsparing.

Mennesker er ifølge psykologer drevet af specielt tre drifter, nemlig grådighed, frygt og sex.

Økonomer begrænser sig til de to første drifter, blot kalder de dem ikke grådighed og frygt, men gevinstmaksimering og risikoaversion. Men det betyder det samme. Den person, som først og fremmest drives af frygt, vil ikke investere på samme måde som den, der først og fremmest er motiveret af grådighed. Forestil dig, at du på din pensionsordning har 2 mio. kr. Hvis CS Pensionsfond satser på det sikre, vil du om et halvt år stadig have din 2 mio. kr. Der er også mulighed for, at dine pensionspenge investeres i et risikabelt projekt. Der er så 50% chance for, at du om 6 måneder kun har 1 mio. kr. og der er til gengæld også 50% chance for, at du om et halvt år har 4 mio. kr.

Vil du vælge det sikre frem for det usikre? Det er svært at finde ud af, hvor risikovillige folk er. Alle undersøgelser viser, at folk ikke har særligt klare præferencer. En persons svar på ovenstående spørgsmål vil afhænge af, hvordan spørgsmålet formuleres, og svaret vil skifte fra måned til måned.

Men tingene er endnu mere komplicerede. Betragt en superfrygtsom person, der udelukkende er interesseret i at undgå risiko. Sikkerhed er, hvad personen ønsker sig først og fremmest.

At investere for denne person er selvfølgelig langt lettere end at investere for personer som afvejer risiko og afkast, jf. eksemplet ovenfor. For personen vil i eksemplet ovenfor blot vælge at beholde sine 2 mio. kr. med sikkerhed.

Men selv for denne forsigtige person er det svært at investere. Hvordan skal fonden investere, hvis en person fortæller, at han/hun er superforsigtig?

Det oplagte – og forkerte – svar er, at fonden så blot skal putte personens penge i banken eller i superkorte obligationer. Det ser ellers bestikende enkelt ud: For med den politik svinger formuen ikke fra måned til måned, uanset hvad der sker.

Men problemet er, at svaret kommer an på, hvad personen forstår ved risiko. Det er muligt, at personen først og fremmest er optaget af, hvor meget personen vil få i månedlig pension, når hun stopper med at arbejde. Dvs. hun ønsker sikkerhed om sin indkomst (dvs. sin pension)

og ikke om sin formue. Hvis du går på pension i morgen og gerne vil have en fast årlig ydelse de næste 20 år, så skal du investere i obligationer, der giver en fast årlig ydelse i form af rente og afdrag de næste 20 år. Obligationens kurs vil svinge, dvs. din pensionsformue vil svinge, men din årlige pension vil ikke svinge. Så ud fra den synsvinkel er den 20-årige obligation det mindst risikable, og bankindskud er meget risikable.

Men vi er ikke færdige endnu. Tingene er endnu mere komplicerede. For hvad er det du ønsker at kende med sikkerhed? Er det din månedlige pension, eller er det købekraften af din månedlige pension, du gerne vil kende? Det er sandsynligvis nok købekraften af din månedlige pension, du ønsker at kende med sikkerhed. Men hvis inflationen svinger over tid, så er lange obligationer meget usikre. I 10-året 1973-82 steg priserne til omkring det 2,7-dobbelte. Så det kan godt være, folk i 1973 vidste med fuldstændig sikkerhed, hvor meget de ville få i pension om 10 år, men det var ret uin-

teressant, for pengenes værd faldt drastisk i den periode.

Økonomi er ikke helt ukompliceret, og kommunikation er svær. Og samtidig gælder, at pension er et lavinteresseområde, som de færreste frivilligt vil bruge meget tid på. Så pas på med, at tro at ”sikkerhed” og ”risiko” er simple og entydige begreber. Det er de ikke.

Ekspeditionstider ved årsskiftet 2021 / 2022

Åbningstider og udbetalingsfrister
Kontoret er lukket for ekspeditioner og henvendelser fra og med torsdag d. 23/12-2021 til og med fredag d. 31/12-2021.

Vi er tilbage på kontoret mandag d. 3. januar 2022 kl. 09:00 – 15:00

Sidste udbetalingsdag i 2021 er tirsdag d. 21-12-2021. Ønske om udbetaling skal være fonden i hænde senest tirsdag d. 21/12-2021 kl. 10.00.

Første udbetalingsdato i den nye år er tirsdag d. 26/01-2022.

IDNR: 42724

PP Sorteret Magasinpost
PostNord

Udgiver: **CS Pensionsfond** Snorresgade 15, 7. • 2300 København S • Tlf. 3385 4141 • Fax. 3385 4140

Hjemmeside: www.cspensionsfond.dk • email: post@cspensionsfond.dk

Produktion: Cool Gray A/S • Tonsbakken 12 • 2740 Skovlunde • www.coolgray.dk